

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska

w sprawie M. X. oraz R. Y.

skazanych z art. 212 § 1 i 2 k.k.

na skutek skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 maja 2023 r., sygn. IX Ka 391/23 w przedmiocie wniosku oskarżycielki prywatnej E.P. o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego M. S. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. II NSNk 23/23

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 września 2023 r.

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

nie uwzględnia wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M. S. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. II NSNk 23/23.

UZASADNIENIE

Oskarżycielka prywatna E. P. (dalej: „Wnioskodawczyni”) pismem z 11 września 2023 r. wniosła o wyłączenie, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., sędziego Sądu Najwyższego M. S. od rozpoznania sprawy ze skargi nadzwyczajnej toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. II NSNk 23/23.

Zdaniem Wnioskodawczyni, w stosunku do sędziego Sądu Najwyższego, objętego niniejszym wnioskiem o wyłączenie, zachodzą okoliczności mogące wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie II NSNk 23/23, z uwagi na powołanie go na to stanowisko przez Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej X.Y. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej jako: „nowa KRS”), ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3; dalej również: „ustawa nowelizująca”). Według Wnioskodawczynie, pozycja ustrojowa nowej KRS, sposób jej ukonstytuowania, powołanie jej składu oraz jej funkcjonowanie powodują, że nie jest to organ niezależny od władzy ustawodawczej i wykonawczej przy wykonywaniu zadań powierzonych Krajowej Radzie Sądownictwa na mocy art. 186 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i polegających na staniu na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów, co skutkuje wadliwością powołania na sędziego Sądu Najwyższego w myśl art. 179 Konstytucji RP, i w konsekwencji brakiem statusu sędziego. Według Wnioskodawczynie, sytuacja taka w sposób oczywisty rodzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności Sędziego objętego wnioskiem, z perspektywy obiektywnego obserwatora.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy nie dopatrył się okoliczności tego rodzaju, które mogłyby podważać zaufanie do bezstronności Sędziego Sądu Najwyższego objętego tym wnioskiem.

Stosownie do art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

W doktrynie podnosi się, że o uzasadnionej wątpliwości w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. można mówić w przypadku, kiedy jest to wątpliwość wynikająca z obiektywnych okoliczności, ocenianych przez pryzmat rozsądnie działającej osoby. W odniesieniu do uzasadnionej wątpliwości chodzi zatem o poważną wątpliwość. Musi ona jednocześnie istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu (urojeniu) strony, którą na podstawie zaistnienia określonej okoliczności mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca i nieuprzedzona osoba (zob. D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego*.

Komentarz, LEX 2019). Tym samym nie stanowi przyczyny wyłączenia sędziego sama tylko podejrzliwość strony, ani utrata wiary w bezstronność sędziego, wynikająca z jej subiektywnego odczucia.

Również w orzecznictwie Sądu Najwyższego zaznacza się, że podstawy wyłączenia sędziego (*iudex suspectus*) w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k. aktualizują się dopiero wówczas, gdy brak jest możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że owe zaistniałe okoliczności nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 października 2020 r., V KO 106/20).

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stoi przy tym na stanowisku, że podważenie bezstronności sędziego na tle art. 41 § 1 k.p.k. nie może opierać się jedynie na ogólnikowym stwierdzeniu strony, że sędzia został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy nowelizującej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22). Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowany zarzut nie może odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., gdyż celem przewidzianej w tym przepisie instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów, ale ocena indywidualnych okoliczności dotyczących konkretnego sędziego oraz jego zachowania, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy. Tymczasem w analizowanym wniosku żadne tego rodzaju indywidualne okoliczności w stosunku do ww. Sędziego Sądu Najwyższego nie zostały wskazane.

W konsekwencji, należy przyjąć, że sam fakt, że sędzia Sądu Najwyższego, objęty wnioskiem, został powoływany na skutek wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej na podstawie powołanej wyżej ustawy nowelizującej z dnia 8 grudnia 2017 r., nie powoduje automatycznie zachwiania bezstronności tego sędziego i nie może *per se* prowadzić do jego wyłączenia w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k.

Odnosząc się przy tym do podnoszonych przez Wnioskodawcę obaw dotyczących stabilności przyszłego orzeczenia, które ma być wydane przez Sąd Najwyższy z udziałem ww. sędziego objętego wnioskiem, z uwagi na sprzeczność składu sądu z przepisami prawa, podkreślić należy,

że obecnie utrwalone i jednolite orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego przyjmuje, że sędzia, powołany na skutek wniosku obecnej (i poprzedniej) Krajowej Rady Sądownictwa, jest sędzią w rozumieniu prawa polskiego i europejskiego, a sąd z jego udziałem jest sądem w rozumieniu przepisów unijnych. Naczelny Sąd Administracyjny przyjmuje jednocześnie, że tylko wykazanie konkretnych przesłanek mogących świadczyć o braku niezależności lub bezstronności sędziego może prowadzić do innego wniosku, natomiast sama okoliczność powołania na urząd na wniosek obecnej Krajowej Rady Sądownictwa „pozostaje bez znaczenia” (tak m.in. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z: 30 sierpnia 2022 r., III FZ 311/22; 24 lutego 2022 r., III FZ 833/21; 15 marca 2022 r., III FZ 6/22; 30 marca 2022 r., III FZ 95/22). Dodatkowo w wyroku z 20 kwietnia 2023 r., II OSK 2539/22, Naczelny Sąd Administracyjny skonstatował, że sędzia powołany w powyższej procedurze przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest sędzią Rzeczypospolitej Polskiej i sędzią europejskim nawet wówczas, gdy procedura poprzedzająca jego powołanie mogła być dotknięta wadami.

Podobne stanowisko w kontekście analizowanej kwestii zajmuje także Sąd Najwyższy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2023 r., I NWW 22/22 i z 14 czerwca 2023 r., I NB 7/23).

Z tych też względów, nie stwierdzając istnienia przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k., orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

(k.b.)

[ms]

